

JUHÁSZ MÁRTON:

PISZNICE

A PISZNICE-BARLANG

megismerésének története és a barlangra vonat-
kozó irodalom jegyzéke

/Készült a Magyar Karszt-és Barlangkutató Tár-
sulat 1987. évi Cholnoky Jenő-pályázatára/

Készítette: JUHÁSZ MÁRTON

Tatabánya, 1987. január 31.

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
1. A Pisznice-barlang általános bemutatása ..	4
2. A Pisznice-barlang megismerésének története	8
2.1. A barlang első írásos említése előtti időszak /? -1848/	8
2.2. Az alkalmoszerű kutatások és szór- ványos publikációk kora /1848-1980/	9
2.3. A barlang rendszeres megkutatása /1980-1986/	13
3. A Pisznice-barlangra vonatkozó irodalom jegyzéke	19
3.1. Irodalomjegyzék az időrendi sorrend alapján	21
3.2. Tárgymutató	40
3.3. Szerzői névmutató	41
Zárszó	44

Bevezető

A Vértes László Karszt-és Barlangkutató Csoport Pisznice-barlangi munkáiban 1980-86. között kutatásvezetőként vettem részt. Egyrészt az itteni munkák során megszerzett ismereteim, másrészt az ezzel párhuzamosan végzett - a Gerecse barlangkataszteri feldolgozásához szükséges - adatgyűjtő tevékenységem tette lehetővé dolgozatom elkészítését, melynek tárgya a Pisznice-barlang megismeréstörténetének feldolgozása és a barlangra vonatkozó /lehetőleg/ teljes irodalom jegyzékének összeállítása.

A dolgozat első fejezete a megismeréstörténeti ismertetés könnyebb megértése érdekében mutatja be a barlangot. A második fejezetben kapott helyet az üregrendszer megismerésének, kutatásának történeti áttekintése. Ez kitér a feltáró és dokumentációs munkákra, a tudományos megfigyelésekre és vizsgálatokra, valamint az egyéb információk értékelésére. E fejezet zárójelezett számai a harmadik fejezetben található irodalomjegyzékben időrendi sorrendben megadott irodalmi sorszámokra utalnak. Az összeállítást tárgymutató és szerzői névmutató egészíti ki.

A megismeréstörténet utolsó szakaszának, a Vértes László csoport munkájának bemutatásához a bibliográfiában szereplő források mellett saját kutatásvezetői feljegyzéseimet is felhasználtam. Így itt olyan adatok is szerepelnek, melyek e munkában kerülnek először közlésre.

1. A Pisznice-barlang általános bemutatása

A Pisznice-barlang a Gerecse-hegység központi részén emelkedő 545 m magas Pisznice-hegy meredek, sziklás déli oldalában található. A hegyoldalon végigfutó erdészeti kövesútról leágazó jelzetlen ösvényen /a hajdani sárga jelzésű turistaúton/közalítható meg. Bejárata a nagy kőgörgeteges meddőhányó keleti szélénél nyílik, a vastagpados dachsteini mészkő függőleges letörésének tövében, 466 mBf magasságban.

A barlang járatai közel vízszintesek, enyhén észak felé lejtnek. A legmagasabb és legmélyebb pont közti szintkülönbség sem éri el a 30 métert. A folyosók megközelítőleg É-D irányúak, egymás mellett, illetve több szintben egymás alatt futnak. Összhosszúságuk kb. 500 méter, így a Pisznice-barlang a hegység egyik legnagyobb üregrendszere.

A barlang szerkezete, valamint jellegzetes gömbüstös, gömbfülkés, kupolás formái és ásványkiválásai azt mutatják, hogy a triász mészkő törésrendszere mentén végbement üregtágulási folyamatban elsősorban a melegkarsztos tényezők játszottak szerepet. Jelenlegi, magasra kiemelt helyzete utólagos hegységszerkezeti mozgások eredménye.

A barlang bejárata 2 m széles, 2 m magas, felül félkör, alul szabálytalan alakú, mesterségesen tágitott. A közvetlenül a nyílás utáni 1,5 m-es letörés a Bejárati-terem alsó részébe vezet. Innen indul a Ny-i mellékág alsó járata, mely kb. 30 m hosszban járható. Kb. a 15 m-nél ez egy kis kürtővel kapcsolódik a mellékág felső járatához. Ezen kifelé haladva a Bejárati-terem felső részébe juthatunk. E tágas terem 3-8 m széles, 4-6 m magas, hosszúsága 15 m. Jólfejlett gömbüstjei s falainak markáns korróziós formái jellemzik. A terem végében, a bejáratától számított 19 m-ben lévő szűkebb járat-szelvénybe rácsozott vasajtó van beépítve.

Az ajtó utáni 4 m magas sziklaletörés Ny-i tövében sötétlő szűk nyílás egy néhány méter hosszú, vakon végződő kuszodába vezet.

A sziklaletörésen vaslétra könnyíti meg a közlekedést. Felül 3-4 m széles, 2-3 m magas folyosó vezet tovább. Ennek D-i végződése a Bejárati-terem fölé is visszanyúló, 4-5 m átmérőjű, 5-6 m magas, nagy gömbüstök alkotta Nagy-kupola.

A Fő-ág első szakaszában, a közel É-i irányba tartó tágas, 20 m hosszú folyosóban cseppkőlefolyásból képződött meredek tereplépcső, ennek felső részénél nagy, elaggott cseppkőszelvény található, a járat végét ugyancsak egy cseppkőzuhatag zárja le, az úgynevezett Cseppkőgát.

A Cseppkőgát nyugati szélénél kis beugró, keleti oldalán az eddigire merőleges járat, az Összekötő-folyosó nyílik. Ez mindössze 5 m hosszúságú, 2,5 m mély aknácskája s ennek az aljáról induló rövid vakjárata van. Az átjáró beletorkollik a Fő-ág az előző szakaszhoz hasonló, azzal párhuzamosan futó folytatásába. Innen D-i irányban látható a barlang legnagyobb gömbfülkés-gömbüstös kupolája, a 10 m magasságú D-i kupola. Alatta dombokat alkot a denevérürülék. A kupola Ny-i felső részéből rövid, gömbfülkés járat indul, mely 5 m után vakon végződik. Alul a K-i oldalon tölcsérszerű mélyedés aljáról járhatatlanul szűk csatorna vezet tovább lefelé.

A Fő-ágban észak felé haladva 7 m után újabb átjáró nyílik K-i irányba. Itt található a barlang kb. 25 m hosszú, 2-5 m széles, szép, kupolás K-i mellékjárata. Ez déli részén két-szintű, felső kuszodája az előbb leírt tölcsérhez vezet.

A Fő-ág folytatásában a folyosó kétfelé oszlik, de a két járat itt is közvetlenül egymás mellett halad, sőt több ponton árkádosan össze is nyílik. A járatpár nyugati, kuszodajellegű tagja az úgynevezett Ikerjárat.

A Fő-ág mennyezetéből több helyen 6-8 m magas gömbüstös kupolák nyílnak. Az utolsó szakaszon elveszti eddigi ovális, gömbüstös formáit, leszűkül, hasadékjellegűvé válik. A falakon karfiolszerű, néhol gyengén fejlett borsóköves ásványkiválás figyelhető meg, ezek nagy része erősen roncsolt.

A járatot a végpontnál is vastag kalcitkiválás zárja le.

Az Ikerjárat északi végződésében lévő gömbüstös-kupolás termecske alján beépített ajtó található. Ez a barlang leglátványosabb szakaszának, az 1980-ban kb.130 m összhosszúságban feltárt Palota-ágnak a bejárata. A kis vasajtó utáni első méterek csak kúszva járhatók. A lapos járat képződményekben rendkívül gazdag, álló- és függőcseppkövek, heliktitek, borsóköves bevonatok diszítik. Kb.14 méter után egy teremben, a 7 m hosszú, 1,5-3 m széles és 2,5-4 m magas Elágazás-teremben a járat kétfelé ágazik, alsó és felső szintben folytatódik. Az alsó szint egy kellemetlen szűkülettel tarkított kuszodával kezdődik, mely 15 méter után kisebb terembe vezet. A falakat itt szép borsóköves cseppkövek borítják. A termet követően 20 métert haladhatunk még egy szűk, egyre keskenyedő járatban, a végpontot már csak "szuperkarcsúak" érhetik el.

A Palota-ág felső szakaszába az elágazásnál felfelé induló, gömbfülkelánc alkotta terembe felkapaszkodva juthatunk. Ennek végéből viszonylag kényelmes járat indul, melyben 15 métert haladva érjük el a barlang legszebb termét, mely a feltárók után a Tizek-terme nevet kapta. A terem 10 m hosszú, 2-5 m széles, 1,5-5 m magas. Közepén egy 8 m magas kupola nyílik, ebből nyúlik le a barlang legnagyobb sztalaktit csoportja, mely alatt a talpon is szép állócseppkövek képződtek. A Tizek-termének északi folytatásaként tágas folyosó indul, mely befelé enyhén lejt és fokozatosan szűkül, 27 m hosszban járható. A végpontot törmelékes, elcseppkövesedett lapító alkotja.

A Fő-ág kiszélesedő szakaszában az Ikerjárat után, egy kis oldalbeugró aljáról nyílik a barlang legújabban megismert szakaszának, a Vértés-ágnak a bejárata, a Forráscsatorna. Ennek függőleges, kb.3,5 m mély, kitágítva is kényelmetlenül szűk aknája után kicsiny, lejtős termecske, majd rövid kuszoda után újabb kis terem található. E terem nyugati oldalából lapos melléktermecske, keleti széléből a Forráscsatornához hasonló, meredeken lefelé tartó és néhány méter után járha-

tatlanná szűkülő járat bejárata nyilik. A terem alján található kráterszerű berogyásból lapos, közel vízszintes kúszójárat vezet tovább. Ez egy rövid szakaszon két szintre oszlik, majd újra egyesülve a végpont előtt kisebb teremmé öblösödik. A Vértes-ág hossza kb.70-80 méter. A járatok nagyrészt képződménymentesek, néhol borsókószerű bevonatok, apró kalcitkristály-csoportok, kisebb cseppkövek figyelhetők meg.

2. A Pisznice-barlang megismerésének története

A Pisznice-barlang megismerésének története három, egymástól jól elkülöníthető korszakra bontható. Az írásos emlékek előtti időszak eseményeire - kevés tárgyi anyagra és történelmi-történeti ismereteinkre alapozva - jórészt csak következtetni tudunk. Az 1848-tól, az első írásos említés megjelenésétől a rendszeres kutatások kezdetéig, az 1980-as év végéig eltelt közel másfélszáz esztendő az alkalmoszerű, esetenkénti kutatások és szórványos publikációk időszakának nevezhető, mely már sokirányú, gazdag ismeretanyagot szolgáltatott. Az 1980. decembertől napjainkig tartó időszak a barlang rendszeres, komplexitásra törekvő megkutatásával jellemezhető.

2.1. A barlang első írásos említése előtti időszak /? - 1848/

Arra, hogy a Pisznice-barlangra vonatkozó írásos emlékek előtti időszakban milyen volt az ember és a barlang kapcsolata, csak következtetni tudunk. A bejárat előterének és a bejáratközeli szakaszoknak felső, humuszos rétegéből előkerült és a tatai Kuny Domonkos Múzeumban ANTONI Judit és B. SZATMÁRI Sarolta által feldolgozott kerámialeletek /97,116, 123/ azt bizonyítják, hogy a barlang közvetlen környéke a bronzkortól a középkorig /törökkorig/ lakott, de legalábbis rendszeresen látogatott volt. Mindezt az ugyaninnen származó és a Magyar Állami Földtani Intézetben KORDOS László által meghatározott emberi csonttöredék, valamint háziállatok - ló, juh, sertés, szarvasmarha - csontmaradványai /98,118, 122/ is megerősítik.

A Pisznice-hegy felső részén, a barlangtól alig néhány-száz méter távolságban már a római korban is bányászták a jura vörös mészkövet, az úgynevezett "pizskei márványt". A kőfejtés hosszabb-rövidebb megszakításokkal egészen századunk elejéig tartott. A bánya közelsége miatt szinte biztosan vehető, hogy az itt dolgozók ismerték a barlangot és jártak is benne. Valószínűsíthető, hogy raktárként, élelmiszertároló-

ként, esetleg alkalmi búvóhelyként időnként hasznosították is. Erre a célra a Bejárati-terem kiválóan alkalmas lehetett.

2.2. Az alkalomszerű kutatások és szórványos publikációk kora /1848-1980/

A barlang első írásos említését a múlt század neves statisztikusának, FÉNYES Eleknek 1848-ban megjelent munkájában /1/ találjuk: "... van egy barlang és kőnyílás a lábatalani hegy Piszniczének nevezett részén, ..."

Az 1870-es évek elején a barlangból nagymennyiségű denevértrágyát termelt ki a Lábatalani Guánó Társulat. Ekkor a bejáratot és a belső szakaszokat több ponton robbantással bővítették, tették könnyebben járhatóvá. A Guánó Társulat működéséről VIDA Antalnak a lábatalani barlangokról tudósító leírásából /6/ tudunk, azonban a munkakörülményekről, a ki-termelt trágyaanyag pontos mennyiségéről az alapos adattári és levéltári nyomozás során sem sikerült közelebbi adatokat - pl. birtoklevél, adóbevallás - megismerni. Feltehetőleg 1870-1875 között működött, pisznicei tevékenysége 1872-re datálható. Az ekkori járatbővítések nyomai ma is megfigyelhetők a bejáratnál, a Nagy-cseppkőnél és az Összekötő-folyosóban. A guánókitöltés eredeti vastagsága jól rekonstruálható az oldalfalak elszíneződéséből, melynek felső határa a Fő-ágban és a K-i mellékágban a jelenlegi járószint fölött általában 0,6-1,2 m, néhol 2 m magasságban húzódik.

Az 1870-es években külföldön megjelent több, a guánó minőségével foglalkozó szakcikk is TIETZE, E./3/, SCHEIBLER /4/ és MOSER, J./7/ tollából. Két utóbbit csak HUTCHINSON, G.E. /29/ összefoglaló munkája alapján ismerjük, melyben a barlang Prsznicze /Priesnitz/ néven szerepel.

VIDA Antal /6/ 1877-es lábatalani kirándulása során személyesen ugyan nem kereste fel a barlangot, de a környékbeliek elbeszélése alapján színes, a kor ujságírói stílusára jellemzően gyakran túlzásokba eső beszámolót állított össze: "... guánó ebben is nagy mennyiségben találtatik, s épen e-

zen kezdte a kiaknázást a guano-társulat. Denevérek ebben is nagy számmal vannak, a víz ebben is csepeg, ez is cseppkő-képződményekből áll, de a föld alatt az eddig bejárt része legalább is 10 kilométer, végére még nem ment senki. A ki ide bemegy, kötélhágcsók, lámpák, - esetleg fáklyák és zsineg nélkül ne menjen. A kötélhágcsó arra való, hogy a merészebb természetbarátok egyik üregből a másik üregbe leereszkezhessenek, a zsineg pedig arra, hogy annak egyik végét a szádánál fogja egy ember, az utas pedig vezeti magával a zsineget, hogy visszajöhessen."

TIETZE, E./3/ - aki 1871-ben vagy 1872-ben járt a barlangban a guánómintát is gyűjtött - reálisabb képet festett: "... a bozótban csaknem elrejtve található egy dachsteini mészkőben szabálytalanul kialakult barlang bejárata, amely több mint negyedóra távolságnyira benyúlik a hegybe."

A guánókitermelés befejezése után a barlang lassan szinte feledésbe merült. Az 1920-as évek elejéig csak rövid említéseiivel találkozhatunk STAFF János /9/ és LIFFA Aurél /10/ földtani tárgyú értekezéseiben.

Jelentős változást az 1922. év hozott. Ekkor kezdte meg a barlang térképezését KADIĆ Ottokár és VIGH Gyula. Késő ősszel keresték fel a barlangot, így ebben az évben idejük rövidege miatt csak a bejáratközeli szakaszok bejárására és felmérésére volt lehetőségük. Munkájukat egy év kihagyás után 1924-ben folytatták. Az egész üregrendszert részletesen átkutatták, a nehezen megközelíthető részeket létrák felállításával tették járhatóvá és elkészítették az akkor ismert valamennyi járat részletes térképét. Mindezt a Hercegszék-primási Uradalom, személy szerint HAJDU István gazdasági főtanácsos anyagi támogatása tette lehetővé. Erről KADIĆ Ottokár számolt be a Barlangkutatók hasábjain /11,12/, de a térképanyagot nem publikálták.

A KADIĆ-VIGH-féle térkép egy fénymásolt példánya jelenleg a MÁFI Adattárában található, az un. BERTALAN Károly-féle hagyatéki anyagban. Ez két térképlapon tartalmazza a barlang alaprajzát /Fő-ág, Ny-i mellékág az alsó járat kezdetével,

K-i mellékág, Ikerjárat/, a Fő-ág és a három mellékág hossz-szelvényeit és 21 kereszt-szelvényt.

Az 1927-ben Magyarországon megrendezett magyar-osztrák-német barlangkutató találkozó gerecsei programjának keretében - a Lábatlani Cementgyár vendégeiként - VIGH Gyula társaságában Helmuth CRAMER és Heinrich KOLB nürnbergi kutatók részletesen vizsgálták a barlangot. Ennek eredményeként Helmuth CRAMER Németországban megjelent tanulmányában /19/ behatóan elemezte az üregrendszer genetikáját. Ez az egyedüli publikáció, melyben a KADIÓ-VIGH-féle térkép részletei szerepelnek. Szerző az üregtágulás folyamatát magyarázó ábráihoz a Fő-ág, a Ny-i mellékág és az Ikerjárat hossz-szelvényeit, valamint két kereszt-szelvényt használt fel.

A barlang méreteire vonatkozó számszerű adatokat - ugyancsak e térkép alapján - először VIGH Gyula /22/ közölte: "... A főfolyosó járható hossza 110 m, a járható szakaszok összhossza 240 m. A folyosók átlagos magassága 2,5 m, a beléjük mélyedő kupoláké 8 méter. Talpszélességük 0,5-6 m. .." A méretadatok közlése mellett átfogóan bemutatta a barlangot, rövid, de precíz leírást adva annak jellegzetességeiről.

VIGH Gyula cikke alapvető forrásmunkának bizonyult, mivel az ezt követően készült ismertetések nagy része - így pl. POLGÁRDY Géza /24/, ÁCS Tivadar /30/, KADIÓ Ottokár /32,33/, HOLÉNYI László /41,52,77/, PAPP Ferenc /42/, LEÉL-ÓSSY Sándor-RADÓ Denise /45/, VIGH Gusztáv /53/, VAJNA György /95/, stb. - e leírásra támaszkodott.

Gerecsei terepbejárásai során BOROS Ádám 1940. júniusában látogatta meg a barlangot. Florisztikai jegyzeteibe /25/ ekkor egy, a bejáratnál nyílásban tenyésztő mohafaj került bejegyzésre.

Az 1950-es évek elején megindult barlangi foszfátkutatók keretében a MÁFI megbízásából a Pisznice-barlang guánóanyagát is vizsgálták. ÁCS Tivadar valószínűleg már 1949. végén vagy 1950. első napjaiban felkereste a barlangot, hiszen a felső képlékeny guánórétegből vett mintájának az Agrochemiai Intézetben elkészített elemzésének eredményeit közlő első jelentése /28/ január 16-i keltezésű.

1951-ben VENKOVITS István a Fő-ág Összekötő-folyosó utáni részén és végpontja előtt egy-egy kutatógödörrel mélyített. Vizsgálati eredményei alapján 130 m^3 guánó és 175 m^3 foszfátos barlangi agyag kitermelhetőségével számolt /31/. VENKOVITS Istvánnak tulajdonítható az a fénymásolt térképvázlat is, mely a MÁFI Adattárban, a BERTALAN Károly-féle hagyatéki anyagban található, s a barlang alaprajzát /Fő-ág, Ny-i és K-i mellékág/, a Fő-ág két részből álló hossz-szelvényét és a K-i mellékág hossz-szelvényét, a bejárat keresztmetszetét, valamint a két kutatógödör rétegszelvényét ábrázolja.

BERTALAN Károly szerint /66/ 1966. decemberében SCHELL László geológus technikus is végzett a barlangban guánókutatást, ennek azonban semmilyen írásos nyomát nem sikerült felderíteni.

Ugyancsak az 1950-es évek elején kezdődtek meg azok az állattani kutatások, melyek a barlang denevéreinek, illetve azok élősködőinek vizsgálatára összpontosultak. Denevőrmegfigyelési eredményeit ismertette TOPÁL György először 3 faj előfordulását közölte /34/, majd az 1951. decembere és 1955. szeptembere közti időszakban elvégzett számlálások adatait feldolgozva 339 egyed megfigyelése alapján már 6 denevérfaj Pisznice-barlangi előfordulásáról számolt be /36/.

A denevéreken élősködő kullancsokat BADOS Sándor és JANISCH Miklós /39/, a fonálférgeket MÉSZÁROS Ferenc /54/, a galandférgeket MURAI Éva /60/ vizsgálta. Az eredmények különböző biológiai szakfolyóiratokban lettek publikálva.

A Központi-Gerecse geomorfológiai elemzésében LÁNG Sándor foglalkozott a barlang genetikájával /35/, s hangsúlyozta a melegvizes folyamatok szerepének jelentőségét.

Az 1970-es évek végéig összegyűlt ismeretanyagot BERTALAN Károly rendszerezte. Kézírtos barlangkataszteri összeállításában /66/ a barlang fontosabb adatai mellett 27 irodalmi hivatkozást is regisztrált.

KORDOS László /62,68,69/ PAPP Ferenc szakértői véleménye /42/ alapján a Pisznice-barlang hosszúságát 247 m-nek hatá-

roztá meg. A barlang felkerült az országos jelentőségű /59, 64/, majd a fokozottan védett barlangok /105,112/ listájára, s a 4650/1. kataszteri számot kapta /73/.

2.3. A barlang rendszeres megkutatása /1980-1986/

A Pisznice-barlang megismerésének történetében új korszak kezdetét jelentette a "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoport színrelépése. A tatabányai kutatók 1980. végén kezdték meg itt munkájukat, s sokoldalú, komplexitásra törekvő tevékenységük eredményeként a barlang nem csak méreteiben bővült jelentősen, hanem napjainkig a Gerecse-hegység szakmailag egyik legjobban feldolgozott barlangjává is vált.

A kutatócsoport első bontási kísérletei a Fő-ág Cseppkőgátja mögött feltételezett járatok feltárására irányultak. Az 1980. december 27. - 1981. január 3, között az Ujpalota Sport Egyesület budapesti és miskolci kutatóival közösen megrendezett tábor során így került sor az Összekötő-folyosó melletti omladék eltávolítására és a D-i kupolából kiinduló gömbfülkesor végpontjának megbontására. Miután e pontokon csupán egy néhány méteres vakjáratot és egy kicsiny gömbfülkét sikerült kitisztítani, melyekből továbbjutási lehetőség nem volt, a munka december 29-én az Ikerjárat É-i végpontjára helyeződött át. Az itteni feltérési kísérletet még aznap siker koronázta. A kuszoda végén található termecskében az aljzat kalcitkérgének áttörésével feltárult az út az új barlangrészek felé /74,104/. Az akkor 120 m összhosszúságúnak becsült mellékágat már az első bejárásakor sikerült nagyobb akadály nélkül végigjárni, csak az alsó járat bejáratát kellett kismértékben bővíteni. Az új szakasz - mivel feltárása az USE kutatóival közösen történt - a Palota-ág nevet kapta. A benne megismert legnagyobb terem - szintén a feltárók után - Tizek-termének lett elnevezve.

A Palota-ág részletesebb megkutatására 1981-ben került sor. A képződmények védelmének érdekében az ág bejáratára a feltérési ponton rácsozott vasajtó lett beépítve. A tava-

szi kutatótáboron KÁRPÁT József /KVI Barlangtani Osztály/ vezetésével elkészült az új szakaszok részletes térképe, mely szerint a Palota-ág teljes hossza 131 méter.

Mivel a tüzetes vizsgálat és a Tizek-termében mélyített bontás sem hozott további feltárási eredményt, így az ilyen jellegű munkák itt hamarosan befejeződtek /80,97,123/. A felfedezésről számos napilap is beszámolt /81-94/, a barlangot sajnos tévesen "Piszlice"-barlangként emlegetve.

A Palota-ági siker újabb lendületet adott a további feltárási kísérletekhez, melyek most már az alsóbb szintű járatok megismerésére irányultak. Ezek létezésére a járatok talpán több ponton is ismert szűk, függőleges csatornáknál tapasztalt légmozgás hívta fel a figyelmet. A Fő-ág Összekötő-folyosó utáni szakaszában és a K-i mellékágban hat ponton történt próbabontás, de mindenütt eredménytelenül. A szálkőben összeszűkülő csatornákon gépi bontóeszköz hiányában akkor nem sikerült áthatolni.

Miután a barlang belső szakaszaiból nem sikerült az alsó járatot elérni, a tatabányai kutatók a Bejárati-terem alsó részében próbálkoztak tovább. Már az 1981. évi tavaszi kutatótáboron megkezdődött a Ny-i mellékág alatt néhány méter hosszban ismert kuszoda bontása. A kitöltés szintjét 0,8-1,2 m vastagságban süllyesztve, a kitermelt kb. 20 m³ anyagot kezekre szerelt tejesláda és kötélpálya felhasználásával a felszínre szállítva ezt közel 30 m hosszban lehetett járhatóvá tenni.

Az 1981-82. évi téli kutatótáboron került sor a barlang Fő-ági szakaszainak lezárására. Ez a bejárat utáni 19.m-ben lévő szűkebb járatszelvénybe beépített rácsozott vasajtóval lett megoldva. Ekkor történt meg a Cseppkőgát mellé depózott bontási törmelék nagy részének, kb. 10 m³-nyi anyagnak a felszínre szállítása is. 1981. végére a barlang járatainak összhosszúsága már meghaladta a 400 métert /97,123/.

Az 1982. évben a munkák két kutatótábor keretében a barlang több pontján is folytak, továbbra is főként az alsó szintű szakaszok feltárásának érdekében. A Bejárati-terem alsó részéből kb. 30 m³ anyag került a felszínre, ezzel két rövid, 3 m, ill. 4 m m után szálkőben végződő járatot sikerült járhatóvá tenni. A Ny-i mellékág alsó folyosójának vége szálkőben teljesen ellaposodott, itt a vésés sem vezetett eredményre.

A Cseppkőgát melletti beugró kitisztítása is befejeződött, 1 m-es szintsüllyesztés után az aljzaton is szálkő bukkant elő. Innen ebben az évben kb. 5 m³-nyi anyag lett a felszínre szállítva.

Egy eredménytelen bontási kísérlet történt még a Palota-ágban. A Tizek-terme Ny-i oldalának kis beugrója kb. 1,5 m³ törmelék eltávolítása után járhatatlan csatornává szűkült össze /116,130/.

A Fő-ág Ikerjárat utáni szakaszán nyíló Forráscsatorna járhatatlan szűkületének tágítása már 1982-ben megkezdődött /116,130/, de a kézi erővel történő vésés rendkívül lassúnak bizonyult. Gépi véséssel 1983-ban 2,5 m-ig sikerült előrejutni a függőleges járatban /131,135/, de az áttörésre csak 1984. elején került sor. Ekkor, 1984. január 7-én az első kis terem, majd az ennek alján található szűkület át-bontása és egy rövid kuszoda kitisztítása után a második terem és melléktermeckéje vált ismertté a kutatók előtt.

A második terem aljának krátterszerű berogyásában mélyített bontás nyomán 1984. június 17-én vált szabaddá az út a további járatok felé. A kb. 70-80 m összhosszúságban feltárt új barlangszakasz a kutatócsoport elnevezése után a Vértes-ág nevet kapta /137/.

A Vértes-ágban 1985-ben még kb. 10 m-es feltárási eredményt hozott egy alsó szintű kúszójárat kibontása /141/, de a továbbkutatás a bontási és anyagszállítási-elhelyezési nehézségek miatt hamarosan abbamaradt. Ez egyben a barlangban folyó feltárási jellegű tevékenység befejezését is jelentette.

A feltárásokat követően a Pisznice-barlang járatainak összhosszúsága kb. 500 m-re becsülhető. Pontos adat a Vértes-ág felmérésének hiánya miatt még nem adható meg.

A feltáró kutatással párhuzamosan folyó geológiai, őslénytani, régészeti, hidrológiai, klimatológiai és biológiai megfigyelések, vizsgálatok nagy részét a csoport önrőből oldotta meg, egyes szakterületek feldolgozása külső intézmények és szakemberek közreműködésével történt.

Közettani vizsgálatokat a Vértes László csoport végzett 1982-ben. Jelentésük /116/ ismerteti a barlang bejárati szakaszában mintegy 14 m vastagságban feltáruló, 15 padra tagolható triász mészkő rétegenkénti vázlatos makroszkópos leírását és a Szabó József Geológiai Szakközépiskola laboratóriumában három alkotóra elkészített anyagvizsgálatok eredményeit.

Ásványtani vizsgálatok - a kutatócsoport 1982-es mintagyűjtésének röntgenpordiffraktométeres feldolgozása - az ELTE Ásványtani Tanszékén történtek WEISZBURG Tamás irányításával /116/. E vizsgálatok célja a barlang kalcitos kiválásainak és guánós ásványtársulásainak részletesebb megismerése volt.

Üledéktani adatokat ugyancsak a kutatócsoport szolgáltatott 1981-ben és 1982-ben /97, 116, 123/ a feltáró munkák során megismert kitöltésrétegek tagolásával és makroszkópos leírásával, valamint a Tizek-terme kitöltésének szemcsenagyság-vizsgálatával.

A bontásokból előkerült, ill. a barlang járatainak felszínéről begyűjtött csontmaradványok feldolgozását a MÁFI-ban KORDOS László készítette el /98, 118, 122, 129/. A nagymennyiségű anyag javarészt holocén korú. Érdekesebbek a "denevértemető" anyagok és a már pleisztocénbe sorolható maradványok a Bejárati-terem és a Ny-i alsó ág mélyebb rétegeiből.

A barlang előteréből és bejáratközeli szakaszaiból származó kerámiaanyagot a tatai Kuny Domonkos Múzeumban ANTONI Judit és B.SZATMÁRI Sarolta vizsgálta meg /97,116,123/. E szerint a barlang ismertsége az újkoron, középkoron és az árpád-koron át egészen az őskorig /bronzkorig/ nyúlik vissza.

Hidrológiai vizsgálatokról a kutatócsoport 1982. évi jelentésében /116/ számolt be, ismertette az 1982. május 9-én, december 23-án és 30-án a barlang 4 pontján vett csepegővízminták a helyszínen, közvetlenül a mintavételezés után elvégzett 7 alkotós vizkémiai elemzésének eredményeit.

Klimatológiai megfigyeléseket és méréseket 1980-ban és 1981-ben szórványjelleggel /74,97,104,123/, 1982-ben átfogó vizsgálat sorozat keretében /116/ folytatott a csoport a barlangban. Az 1982. évi vizsgálat sorozat kiterjedt a barlang léghőmérséklete éves és napi menetének, függőleges elrendeződésének, a légmozgásviszonyoknak és a guánó befolyásoló hatásának a tanulmányozására. Az eredményekről a részletes leírás mellett gazdag táblázatos és ábraanyag is készült.

Botanikai feldolgozásra a barlang bejáratközeli szakaszaiból a Vértes László csoport 1982-ben több alkalommal is vett mintákat. A begyűjtött anyag vizsgálatára a Természet-tudományi Múzeum Növénytárában került sor. Ennek során KOMÁROMY Zsuzsa 14 algafajt /117/, PATAYNÉ VERSEGHY Klára és RAJCSY Miklós 1 zuzmó és 4 mohafajt /119/ mutatott ki. A TTM Növénytára 1983-ban és 1986-ban is végzett gyűjtést, ez az anyag azonban még feldolgozás alatt áll.

A faunisztikai vizsgálat céljára 1982. januárjában csapdázott anyag ESZTERHÁS István előzetes meghatározása szerint 12 rovarfaj 116 egyedét tartalmazta /116/.

A szórványos denevérmegfigyelések mellett rendszeres denevérszámlálásra 1986. január 11-én és augusztus 3-án került sor. A téli időszakban 54 denevért sikerült megfigyelni /142/, a barlang nyári ellenőrzése viszont negatív eredménnyel zárult.

A biológiai vizsgálatokhoz kapcsolódva a Vértes László csoport 1982-ben 4 alkalommal a bejárat szakszakasz 30 pontján mérte a barlang megvilágítottságát. A mérések alapján elkészült e barlangrész alkalmankénti megvilágítottsági-térképe. A december 28-án 7 ponton 9 órán át mért értékekről grafikon készült /116/.

Sok érdekességet nyújtott a barlang feliratainak 1982-ben elvégzett feldolgozása /116/. Ennek célja a kutatástörténeti adalékok, egyéb sajátosságok feltárása volt. A kb.450 db nyilvántartásba vett vésett, karcolt, kormozott, festett név, évszám és ábra értékeléséből érdekes tapasztalatok voltak leszűrhetők. A múlt századi guánókitermelésnek nem maradt nyoma. A legrégebbi évszámmal ellátott felirat 1911-ből származik, az évszamos feliratok száma 1950-ig tíz alatt van. Az 1950-es évek elejétől ugrásszerűen megnő a feliratok száma. Leggazdagabban "dekorált" a bejáratközeli szakasz, de a barlang legtávolabbi, nehezen megközelíthető részein is található firkálmányok. Ez alól csak az elmúlt években feltárt szakaszok a kivételek.

3. A Pisznice-barlangra vonatkozó irodalom jegyzéke

A bibliográfiai feldolgozás három részre tagolható, irodalomjegyzékre, tárgymutatóra és szerzői névmutatóra.

Az irodalomjegyzék az időrendi sorrend alapján sorszámmal ellátva tünteti fel az egyes tételeket. Ez a besorolás jelen esetben - a megismeréstörténeti fejezet felépítéséhez igazodva - célszerűbbnek látszik, mint a betűrendes módszer, jobban illeszthető a leíró részben alkalmazott - zárójeles sorszám formájú - irodalmi hivatkozásokhoz.

Az összeállítás a teljességre törekvés igényével készült. Így a szaktanulmányok, kutatási jelentések, valamint a nagyszámú barlangismertetés mellett az említés vagy utalás szintű anyagok is figyelembe lettek véve. Ugyancsak önálló címszóként szerepelnek azok a kéziratok kutatási jelentések is, melyek lényegesen több információt tartalmaznak /pl. klímadatok, fajlisták, ábrák, fotók, stb./, mint a belőlük készült publikáció.

Mindezeket figyelembe véve a listán 144 tétel szerepel, melyből 104 ismert szerzőjű, 38, elsősorban napilapokban megjelent közlemény szerzője ismeretlen, 2 mult századbéli publikáció szerzőjét pedig nem lehetett teljes bizonyossággal azonosítani. Utóbbiak az irodalomjegyzékben ?-lél, a szerzői névmutatóban zárójelesen szerepelnek.

Az irodalomjegyzékben az egyes tételek leírásának első részében minden esetben a szerző neve /lehetőség szerint teljes név/, zárójelben a kiadás vagy a kézirat elkészültének évszáma, majd a munka címe van feltüntetve. A néhány esetben ismeretlen cím helye kipontozással, a gyakrabban ismeretlen szerzői név helye pedig vonalkázással lett jelölve. Az eredetileg fel nem tüntetett, de azonosított, vagy idegen nyelvről magyarra visszafordított szerzői nevek zárójelesek.

A leírások második részében önálló munkáknál a megjelenés helye és a kiadó, folyóiratoknál a kötet- vagy évfolyamszám és /ahol van/ a füzetszám, napilapoknál a megjelenés pontos dátuma, valamint a nem központi lapoknál a kiadás helye szerepel.

Nem publikált munkáknál a kézirat megjelölés után a fellelhetőség helye van feltüntetve. Az oldalszámok megadása a cikk vagy a vonatkozó fejezet, néhány esetben egy-egy adott oldal számának megadásával történt. A napilapokban megjelent cikkek-nél oldalszám nem szerepel.

Egy-egy tétel leírása után rövid ismertető található, mely az adott cikknek kizárólag a Pisznice-barlangra vonatkozó tartalmát foglalja össze tömören. Lényegi információt nem közlő cikk után az említés megjelölés áll.

A tárgymutató a munkákat 13 téma szerint csoportosítja. Az egyes munkák az irodalomjegyzék sorszámai szerint azonosíthatók. Az itt szereplő 142 sorszám csak 91 címet takar, mivel nemegy munka több témakört is érint. Az említés-utalás szintű anyagok nem kerültek a tárgymutatóba. A lényegi információt közlő munkák sorszámai aláhúzottak, az alá nem húzott sorszá-
múak általában átvett, újat nem mondó adatokat, általános is-
mertetéseket tartalmaznak.

A szerzői névmutató 66 nevet sorol fel. A nevek után található a szerzők munkáinak irodalomjegyzékbeli sorszámai. Mivel a társszerzők is külön fel vannak tüntetve, így egy-egy sorszám 2-3 szerző nevével is szerepelhet.

Az irodalmi adatgyűjtés befejezésének időpontja:

1986. november 30.

3.1. Irodalomjegyzék az időrendi sorrend alapján

1. FÉNYES ELEK /1848/: A Magyar Birodalom statistikai, geographiai és történeti tekintetben. Részletes és kimerítő leírása Magyar és Erdélyországnak. I.köt.: Komárom vármegye. /Természeti nevezetességek: p.13./
- Pesten, nyomtatott Beimelnél.
A Pisznice-barlang első ismert írásos említése.
2. FÉNYES ELEK /1859/: Magyarország 1859-ben statistikai, birtokviszonyi és topographiai szempontból. I.köt.
- Pest, Boldini Robert Könyvnyomdája.
Említés.
3. TIETZE, E. /1872/: Ueber ein Vorkommen von Fledermausguano im Graner Gebirge.
- Verhandlungen der k.k. geologischen Reichsanstalt, 12., p.247-249. Wien.
A barlang rövid bemutatása és egy guánóminta elemzési adatai.
4. SCHEIBLER /1872/:
- Annal. d. Landw., p.709.
Guánóelemzési adatok. Csak HUTCHINSON, G.E. /1950/ hivatkozása alapján ismert !
5. ---- /SCHEIBLER ?//1874/:
- Jahresb. Agr. Chem., 13-15. Jahrg., vol.1., p.173. Wien.
Az 1872-es tanulmány ismertetése. Csak HUTCHINSON, G.E./1950/ hivatkozása alapján ismert !
6. VIDA ANTAL /1877/: A lábatlani barlangok.
- Vasárnapi Ujság, XXIV.évf., 30.sz., p.470-471.
A barlang első ismert magyar nyelvű bemutatása.
7. MOSER, J./1878/: Ueber verschiede Düngstoffe.
- Erster Ber. über Arbeiten d.K.K. Landw. Chem. Versuchst., 1870-1877. Wien.
Guánóelemzési adatok. Csak HUTCHINSON, G.E./1950/ hivatkozása alapján ismert !

8. --- /MOSER, J. ?//1879/:
 - Jahresb. Agr. Chem. new ser., vol.2., p.275-276. Wien.
 Az 1878-as tanulmány összefoglalója. Csak HUTCHINSON, G.E. /1950/ hivatkozása alapján ismert !
9. STAFF JÁNOS /1906/: Adatok a Gerecsehegység stratigraphiai és tektonikai viszonyaihoz.
 - Magy.Kir.Földt.Int.Évk., XV.köt., 3.füz., p.161-207.
 Említés.
10. LIEFFA AURÉL /1907/: Megjegyzések Staff János "Adatok a Gerecse-hegység stratigraphiai és tektonikai viszonyaihoz" című munkája stratigraphiai részéhez.
 - Magy.Kir.Földt.Int.Évk., XVI.köt., 1.füz., p.3-18.
 Említés.
11. KADIĆ OTTOKÁR /1925/: A magyar barlangkutató állása az 1922. évben. - Stand der ungarischen Höhlenforschung im Jahre 1922.
 - Barlangkutató-Höhlenforschung, X-XIII.köt./1-4.füz./, p.45-47, 73-75 /német/.
 Beszámoló a barlang első szakaszának felméréséről.
12. KADIĆ OTTOKÁR /1925/: A magyar barlangkutató állása az 1924. évben. - Stand der ungarischen Höhlenforschung im Jahre 1924.
 - Barlangkutató-Höhlenforschung, X-XIII.köt./1-4.füz./, p.49-51, 76-77 /német/.
 Beszámoló a barlang felmérésének befejezéséről.
13. MAYERFELSI MAIER ISTVÁN /1926/: Visszapillantás a hazai barlangkutató történetére.
 - Barlangvilág, I.köt./1-4.füz./, p.12-17.
 Említés.
14. CRAMER, HELMUTH - KOLB, HEINRICH - VIGH J./GYULA//1931/: Weitere Beiträge zur Geologie ungarischer Karstgebiete. Beobachtungen im Gerecse-Gebirge.
 - Mitteilungen über Höhlen- und Karstforschung, 1931., p.1-9, 33-40. Berlin.
 Említés.

15. KAÁN KÁROLY /1932/: Természetvédelem és a természeti emlékek.
- Budapest, Kir.Magy. Természettudományi Társulat.
/Bg.: p.216./
Említés.
16. DUDICH ENDRE /1932/: Az Aggteleki cseppkőbarlang és környéke /Népszerű Természettudományi Könyvtár 12./.
- Budapest, Kir.Magy. Természettudományi Társulat.
/Vértes és Gerecse: p.167-168./
Említés.
17. KORPÁS EMIL /1933/: A Gerecse-hegység morfológiája. -
Die Morphologie des Gerecse-Gebirges.
- Földrajzi Közlemények, LXI.köt., 1-3.füz., p.1-17,
56-58 /német R./.
Rövid barlangismertetés.
18. KADIĆ OTTOKÁR /1933/: A Szemlőhegyi barlang kutatásának eredményei.
- Barlangvilág, 3.köt., 3-4.füz., p.1-6.
Említés.
19. CRAMER, HELMUTH /1933/: Höhlenbildung im Karste.
- Dr.A.Petermanns Mitteilungen aus Justus Perthes' Geographischer Anstalt, p.78-81. Gotha.
Részletes morfogenetikai elemzés, 4 magyarázó ábrával.
20. FÖLDVÁRY MIKSA /1935/: Felsődnántúli természeti emlékek.
- Erdészeti Lapok, 74.évf., p.272-286.
Említés.
21. MOTTL MÁRIA /1936/: A Magyar Barlangkutató Társulat tíz éves működésének története.
- Barlangvilág, VI.köt., 3-4.füz., p.67-71.
Említés.

22. VIGH GYULA /1937/: A Gerecse barlangjai.
 - Turisták Lapja, 1937.máj./Gerecsei szám/, p.194-198.
 A Pisznice-barlang rövid, de átfogó ismertetése,
 gyakran idézett forrásmunka.
23. KADIĆ OTTOKÁR /1939/: A hazai barlangügy törvényes ren-
 dezése.
 - Barlangvilág, IX.köt., 4.füz., p.80-89.
 Említés.
24. POLGÁRDY GÉZA /1940/: Gerecse és Gete hegység kalauza
 /Magyarországi utikalauzok 5./.
 - Budapest, Kir.Magy. Természettudományi Társulat.
 /Bg.: p.50./
 Rövid barlangismertetés.
25. BOROS ÁDÁM /1940/: Florisztikai jegyzetek, XXVI.
 - Kézirat, TFM Növénytár. /Bg.: p.95./
 Egy mohafaj meghatározása a barlang bejáratából.
26. VIGH GYULA /1940/: Rétegtani és hegyszerkezeti megfigye-
 lések a Nagypisznice környékéről.
 - Magy.Kir.Földt.Int. Évi Jel. 1933-35. évekről, IV.köt.,
 p.1455-1466.
 Említés.
27. PÉCHY-HORVÁTH REZSŐ /1942/: Sok feltáratlan szépséget
 rejtegetnek Magyarország barlangjai.
 - Országjárás, 1942,febr.27.
 Említés.
28. ÁCS TIVADAR /1950/: Jelentés a foszfátos barlangok fel-
 tárásáról.
 - Kézirat, MÁFI.
 Egy guánóminta elemzési adatai.
29. HUTCHINSON, GEORGE EVELYN /1950/: Survey of contemporary
 knowledge of biogeochemistry 3. The biogeochemistry of
 vertebrate excretion.
 - Bulletin of the American Museum of Natural History, 96.
 New York.

SCHIBLER /1872/ és MOSER /1878/ guánóelemzéseinek ismertetése.

30. ÁCS TIVADAR /1950/: Feljegyzés: A barlangi foszfátok tárgyában.
- Kézirat, MÁFI.
A barlang rövid ismertetése és egy guánóelemzés.
31. VENKOVITS ISTVÁN /1952/: Jelentés az 1951. évi barlangi foszfátkutatásokról.
- Kézirat, MÁFI.
Három guánóminta elemzési adatai.
32. KADIÓ OTTOKÁR /1952/: A Kárpát medence barlangjai. Magyarország, Csehszlovákia és Románia területén előforduló barlangok ismertetése. I.köt./Mai Magyarország/
- Kézirat, MÁFI. /Gerecsei barlangok: p.324-349./
Rövid barlangismertetés, valamint kutatástörténeti összefoglalás 9 irodalmi címszóval.
33. KADIÓ OTTOKÁR /1952/: Csonka-Magyarország barlangjainak rövid ismertetése.
- Kézirat, MÁFI. /Gerecsei barlangok: p.14-18./
Rövid barlangismertetés.
34. TOPÁL GYÖRGY /1954/: A Kárpát-medence denevéreinek elterjedési adatai.
- Ann.Hist.Nat.Mus.Nat.Hung. s.nova V., p.471-483.
Három denevérfaj Pisznice-barlangi előfordulása.
35. LÁNG SÁNDOR /1956/: A Központi-Gerecse geomorfológiája.
- Földrajzi Értesítő, V.évf., 3.füz., p.265-281.
A barlang rövid jellemzése genetikai következtetésekkel.
36. TOPÁL GYÖRGY /1956/: The Movements of Bats in Hungary.
- Ann.Hist.Nat.Mus.Nat.Hung., VII., p.477-489.
Hat denevérfaj Pisznice-barlangi előfordulása.
37. /LÁNG SÁNDOR//1957/: Barlangok.
- Természetjárás, III.évf., 4.sz., p.12.
Rövid barlangismertetés.

38. PÁPA MIKLÓS /1957/: Fényes Elek emlékezete.
- Természetjárás, III.évf., 5.sz., p.2.
Említés.
39. BABOS A./SÁNDOR/ - JANISCH N./MIKLÓS//1958/: Ixodes chirop-
terorum sp. n., eine neue Zeckenart in Ungarn.
- Acta Veterinaria Hung., VIII., p.389-399.
Egy új kullancsfaj meghatározása a Pisznice-barlang
denevéreiről.
40. DUDICH ENDRE /1959/: Elnöki megnyitó.
- Karszt-és Barlangkutató Tájékoztató, 1959.szept., p.5-8.
Az 1950-es években folyt biológiai kutatások rövid
összefoglalása.
41. HOLÉNYI LÁSZLÓ /1959/: Gerecse utikalauz.
- Budapest, Sport. /Bp.: p.120./
Rövid barlangismertetés.
42. PAPP FERENC /1961/: Dunántúl karsztmorfológiája. Szakértői
vélemény a Bányászati Kutató Intézet részére.
- Kézirat, /MÁFI/.
Rövid barlangismertetés.
43. LÁNG SÁNDOR /1962/: A Dunántúli-középhegység keleti részé-
nek geomorfológiai vázlata.
- Karszt-és Barlangkutató Tájékoztató, 1962. VIII-X.,
p.123-139.
Utalás a barlanggenetikai tényezőkre.
44. BATHÓ NORBERT /1962/: Barangolás a Gerecse barlangjaiban
az ősember nyomában.
- A tájékozódás sportja, 1962.aug./Tábori kiadás/, p.24-25.
Említés.
45. LEÉL-ÓSSY SÁNDOR - RADÓ DENISE /1962/: A Gerecse-hegység
barlangjai.
- In: JAKUCS LÁSZLÓ - KESSLER HUBERT /1962/: A barlangok
világa /Barlangjárók zsebkönyve/, p.227-231. Budapest, Sport.
Rövid barlangismertetés.

46. SZENTES GYÖRGY /1962/: A Karszt-és Barlangkutató Tájelejtató 1962. évi VII. évfolyamának tartalomjegyzéke.
- Karszt-és Barlangkutató Tájelejtató, 1962. Tárgy-és névmutató, p.3-19.
Egy címszó.
47. LEÉL-ÓSSY JÁNDOR /1964/: Jelentés a Móricz Zsigmond Gimnázium Földrajzi Szakköre Barlangkutató Csoportjának 1963. évi működéséről.
- Karszt-és Barlangkutató Tájelejtató, 1964. 2-3., p.49.
Említés.
48. LENDVAY BENDE ÁKOS /1964/: Jelentés a Vasutépítő Törekvős II.sz. Barlangkutató Csoportjának 1964. évi munkájáról.
- Karszt-és Barlangkutató Tájelejtató, 1964. IX-X., p.170.
Említés.
49. DUDICH ENDRE /1965/: Höhlenbiologisches aus Ungarn 1958-1962.
- Karszt-és Barlangkutató, IV./1962.évi/évf., p.41-53.
BABOS S. - JANISCH M./1958/ kutatásainak említése.
50. BERTALAN KÁROLY - SCHÖNVISZKY LÁSZLÓ /1965/: Bibliographia Spelaeologica Hungarica 1931-1935.
- Karszt-és Barlangkutató, IV./1962.évi/évf., p.87-130.
Egy címszó.
51. BENEDEK ANIKÓ /1967/: Beszámoló jelentés a dorogi Kadič Ottokár Barlangkutató Csoport 1966. évi tevékenységéről.
- Karszt-és Barlangkutató Tájelejtató, 1967., p.29-31.
Említés.
52. HOLÉNYI LÁSZLÓ /1967/: Gerecse utikalauz.
- Budapest, Sport. /Bg.: p.24, 39, 96, 99, 155./
Rövid barlangismertetés.
53. VIGH GUSZTÁV /1969/: Pusztamarót. Magyarázó a Dorogi-mence földtani térképéhez, 10000-es sorozat.
- Budapest, MÁFI. /Karsztjelenségek: p.66-67./
Rövid barlangismertetés.

54. MÉSZÁROS FERENC /1971/: Vizsgálatok a hazai denevérek élősködő fonálférgein /Nematoda/.
 - Állattani Közlemények, LVIII.köt./1-4.füz./, p.78-86.
 Két fonálféregfaj előfordulásának kimutatása a Pisznice-barlang denevéreiből.
55. NÓBER IMRE /1974/: Komárom megye természeti kincsei. A Gerecse.
 - Dolgozók Lapja, 1974.dec.15. Tatabánya.
 Em lités.
56. NÓBER IMRE /1975/: Komárom megye természeti kincsei. A barlangok világa.
 - Dolgozók Lapja, 1975.jan.19. Tatabánya.
 Em lités.
57. ----- /1975/: Miskolci barlangkutatók tapasztalatcseréje.
 - Észak-Magyarország, 1975.okt.29. Miskolc.
 Em lités.
58. BERTALAN KÁROLY - SCHÖNVISZKY LÁSZLÓ /1976/: Bibliographia Spelaeologica Hungarica. Register, 1931-1945.
 - Karszt-és Barlangkutatók, VIII./1973-74.évi/évf., p.147-260.
 Irodalomjegyzék 12 címszóval.
59. BERTALAN KÁROLY - KORDOS LÁSZLÓ - ORSZÁGH GYÖRGY /1976/: Országos jelentőségű barlangok.
 - MKBT Meghívó, 1976.jul.-szept., p.13-16.
 A Pisznice-barlang az országos jelentőségű barlangok listáján.
60. MURAI ÉVA /1976/: Cestodes of Bats in Hungary.
 - Parasit. Hung., 9., p.41-62.
 Egy galandféregfaj előfordulásának kimutatása a Pisznice-barlang denevéreiből.
61. BERTALAN KÁROLY /1976/: Magyarország barlangleltára.
 - Kézirat, OKTH, MKBT.
 A barlang fontosabb adatai 4 irodalmi hivatkozással.

62. KORDOS LÁSZLÓ /1977/: The longest and deepest caves of Hungary /december 31, 1975/.
- Karst and Cave /Karszt és Barlang/, Special issue on the occasion of 7th International Speleological Congress held in England 1977., p.65-66.
- Hosszúsági adat.
63. CSORBA CSABA - ENDRODI LAJOS - KÜRTHY MIKLÓS /1977/: Magyarországi kirándulások.
- Budapest, Sport. /A Gerecse-hegység: p.340-354./
- Említés.
64. ---- /1977/: Országos jelentőségű barlangok.
- MKBT Meghívó, 1977.nov., p.20-24.
- A Pisznice-barlang az országos jelentőségű barlangok listáján.
65. SASHEGYI LÁSZLÓ - JUHÁSZ MÁRTON /1978/: Jelentés a Tata-bányai Barlangkutató Csoport 1976. évi tevékenységéről.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1976. évi tevékenységéről, p.216-222.
- Említés.
66. BERTALAN KÁROLY /1978/: Magyarország barlangkatasztere.
- Kézirat, MÁFI.
- Rövid barlangismertetés és 27 irodalmi hivatkozás.
67. KOPASZ MARGIT /szerk.//1978/: Védett természeti értékeink.
- Budapest, Mezőgazdasági Kiadó. /Gerecsei Tájvédelmi Körzet: p.67-69./
- Három denevérfaj említése.
68. KORDOS LÁSZLÓ /1978/: Magyarország legmélyebb és leghosszabb barlangjai. 1977.december 31-i állapot.
- MKBT Meghívó, 1978.máj., p.17-24.
- Hosszúsági adat.
69. KORDOS LÁSZLÓ /1978/: Magyarország leghosszabb és legmélyebb barlangjai 1975.december 31. és 1977.december 31. között.
- Karszt és Barlang, 1977. I-II., p.47-54.
- Hosszúsági adat.

70. JUHÁSZ MÁRTON /1978/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1978. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
Említés.
71. ---- /1979/: Százhatvanan Pusztamaróton.
- Dolgozók Lapja, 1979.aug.14. Tatabánya.
Említés + 1 fotó.
72. PÉCZI ERNŐ /1979/: A Gerecse vidékének rövid ismertetője.
- A Gerecse Turistatérképe /háttoldal/. Budapest, Kartográfiai Vállalat.
Említés.
73. KORDOS LÁSZLÓ /1980/: Barlangkataszteri hírek.
- Karszt és Barlang, 1980. I., p.45-46.
A Pisznice-barlang kataszteri száma.
74. JUHÁSZ MÁRTON /1981/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1980. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
A barlangkutatói munkák részletes ismertetése, a Palota-ág feltárása, klimatológiai adatok, 14 fotó.
75. SZALAY-MARZSÓ LÁSZLÓNÉ /szerk.//1981/: Természeti környezetünk. Tájékoztató iskolai kirándulások tervezéséhez, 4. Az Észak-Dunántúl tájvédelmi körzeteinek látogatása.
- Budapest, OKTH.
Említés.
76. ---- /1981/: Tudósítókink jelentik Komáromból.
- Turista Magazin, 1981.febr./92.évf., 2.sz./, p.38.
Említés.
77. HOLÉNYI LÁSZLÓ /1981/: Gerecse, Vértes, Velencei-hegység.
- Budapest, Sport. /Bg.: p.83, 183./
Rövid barlangismertetés.

78. GIMES ENDRE /1981/: Észak-Dunántúl.
 - Budapest, Panoráma. /Kirándulás az 544 m magas Nagy-Pisznicére: p.241-242./
 Említés.
79. GYÖRKE ZOLTÁN /1981/: A népgazdaságnak is hasznos. Barlangásztábor a Gerecsében.
 - Dolgozók Lapja, 1981.jun.4. Tatabánya.
 Beszámoló a Vértés László csoport 1981. évi pisznicei kutatótáboráról.
80. JUHÁSZ MÁRTON /1981/: A Vértés László Barlangkutató Csoportt
 - MKBT Műsorfüzet, 1981.jul.-aug., p.16-17.
 Az 1981. évi pisznicei kutatótábor eredményeinek ismertetése.
81. ----- /1981/: Gerecsei felfedezés. Barlangkutató bányászok.
 - Esti Hírlap, 1981.jul.7.
 Híradás a Palota-ág feltárásáról.
82. ----- /1981/: A Gerecse hegységben lévő Piszlice-barlangban
 - Népujság, 1981.jul.8. Szekszárd.
 Híradás a Palota-ág feltárásáról.
83. ----- /1981/: A Piszlice-barlangban. Új szakaszt fedeztek fel.
 - Szolnok Megyei Néplap, 1981.jul.8. Szolnok.
 Híradás a Palota-ág feltárásáról.
84. ----- /1981/: Barlangász felfedezés.
 - Csongrád Megyei Hírlap, 1981.jul.8. Szeged.
 Híradás a Palota-ág feltárásáról.
85. ----- /1981/: Barlangászok felfedezése.
 - Észak-Magyarország, 1981.jul.8. Miskolc.
 Híradás a Palota-ág feltárásáról.
86. ----- /1981/: Barlangkutató bányászok.
 - Magyar Hírlap, 1981.jul.8.
 Híradás a Palota-ág feltárásáról.

87. ---- /1981/: Barlangkutató bányászok.
 - Népszava, 1981.jul.8.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
88. ---- /1981/: Eddig ismeretlen, új szakaszt
 - Vas Népe, 1981.jul.8. Szombathely.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
89. ---- /1981/: Eddig még ismeretlen szakaszt
 - Népszabadság, 1981.jul.8.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
90. ---- /1981/: Ismeretlen barlangot fedeztek föl
 - Somogyi Néplap, 1981.jul.8. Kaposvár.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
91. ---- /1981/: Új barlangszakasz.
 - Fejér Megyei Hirlap, 1981.jul.8. Székesfehérvár.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
92. ---- /1981/: Új barlangszakaszt fedeztek fel
 - Napló, 1981.jul.8. Veszprém.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
93. ---- /1981/: Ismeretlen barlangrész.
 - Kisalföld, 1981.jul.9. Győr.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
94. ---- /1981/: Új barlangcsoda.
 - Kelet-Magyarország, 1981.jul.11. Nyiregyháza.
 Hiradás a Palota-ág feltárásáról.
95. VAJNA GYÖRGY /1981/: Barlangok.
 - In: BARANYI VINCE /szerk.//1981/: Komárom megye természeti értékei, p.49-58. Tatabánya, Komárom m-i Tanács V.B.
 Rövid barlangismertetés.
96. CSORBA CSABA - ENDRÓDI LAJOS - KÜRTHY MIKLÓS /1981/: Magyarország kirándulások.
 - Budapest, Sport. /A Gerecse és a Gete: p.293-302./
 Említés.

97. JUHÁSZ MÁRTON /1981/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1981. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
A barlangkutatói munkák részletes ismertetése, a Palota-ág leírása, biológiai, klimatológiai adatok, barlangtérkép, 5 fotó.
98. KORDOS LÁSZLÓ /1981/: A Pisznice-barlang csontmaradványai.
- In: JUHÁSZ MÁRTON /1981/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1981. évi tevékenységéről. - Kézirat, MKBT, OKTH.
A barlang 9 pontján gyűjtött anyag fajlistája és rövid értékelése.
99. ---- /1981/: Téli táborba vonultak
- Népszabadság, 1981.dec.28,
Hiradás az 1981-82-es téli kutatótáborról.
100. ---- /1982/: Barlangszilveszter.
- Hétfői Hírek, 1982.jan.2.
Hiradás az 1981-82-es téli kutatótáborról.
101. ---- /1982/: Winterlager.
- Budapesti Rundschau, 1982.jan.11.
Hiradás az 1981-82-es téli kutatótáborról.
102. JUHÁSZ MÁRTON /1982/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1978. évi tevékenységéről.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1978. évi tevékenységéről, p.207-215.
Említés.
103. KRAUS SÁNDOR /1982/: Jelentés a Dorogi Hungária Mészüzem kőfejtőjének 270 m-es szintjén lévő I. és II. barlang vizsgálatáról.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1980. évi tevékenységéről, p.77-97.
Említés.

104. JUHÁSZ MÁRTON /1982/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1980. évi tevékenységéről.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1980. évi tevékenységéről, p.204-220.
A barlangkutatói munkák részletes ismertetése, a Palota-ág feltárása, klimatológiai adatok.
105. ----- /1982/: Az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal elnökének 1/1982./III.15./ OKTH számú rendelkezése.
- Magyar Közlöny, 1982.márc.15./14.sz./, p.179-200.
A Pisznice-barlang a fokozottan védett barlangok listáján.
106. ----- /1982/: Főtitkári beszámoló a Társulat 1981. évi tevékenységéről az 1982.márc.26-i küldöttközgyűlésre, valamint az 1982. évi munkaterv.
- Budapest, MKBT. /Bg.: p.17, 57-58./
Az 1981. évi kutatási eredmények rövid ismertetése, tervek.
107. ----- /1982/: Barlangkutató bányászok.
- Dolgozók Lapja, 1982.jul.11. Tatabánya.
Hiradás a feltáró munkák folytatásáról.
108. ----- /1982/: Barlangkutató bányászok.
- Dunántúli Napló, 1982.jul.11. Pécs.
Hiradás a feltáró munkák folytatásáról.
109. ----- /1982/: Barlangkutató bányászok.
- Napló, 1982.jul.11. Veszprém.
Hiradás a feltáró munkák folytatásáról.
110. ----- /1982/: Barlangkutató bányászok.
- Népszava, 1982.jul.11.
Hiradás a feltáró munkák folytatásáról.
111. ----- /1982/: Barlangkutatók.
- Pest Megyei Hírlap, 1982.aug.7. Budapest.
Hiradás a feltáró munkák folytatásáról.

112. -----/1982/: A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1982. évi 4.számú törvényerejű rendelete a természetvédelemről /kivonat/.
- MKBT Műsorfüzet, 1982.szept.-okt., p.7-18.
 - A Pisznice-barlang a fokozottan védett barlangok listáján.
113. VÁRKONYI JUDIT /szerk.//1982/: Találkozás a természettel.
- Budapest, Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat.
 - Három denevérfaj említése.
114. ----- /1982/: Téli táborba vonultak
- Népszava, 1982.dec.28.
 - Hiradás az 1982-83-as téli kutatótáborról.
115. ----- /1982/: Szilveszterezés - barlangban.
- Dolgozók Lapja, 1982.dec.29. Tatabánya.
 - Hiradás az 1982-83-as téli kutatótáborról.
116. JUHÁSZ MÁRTON /szerk.//1982/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1982. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
 - A barlangkutatói munkák részletes ismertetése, geológiai, hidrológiai, klimatológiai, biológiai, régészeti adatok gazdag ábranyaggal és 3 fotóval.
117. KOMÁROMY ZSUZSA /1982/: Adatok a Pisznice-barlang algaflórájához.
- In: JUHÁSZ MÁRTON /szerk.//1982/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1982. évi tevékenységéről. Kézirat, MKBT, OKTH.
 - 14 algafaj kimutatása a barlang bejáratközeli szakaszaiból.
118. KORDOS LÁSZLÓ /1982/: A Pisznice-barlang gerinces maradványai.
- In: JUHÁSZ MÁRTON /szerk.//1982/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László"

Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1982. évi tevékenységéről. Kézirat, MKBT, OKTH.

Az 1982-ben begyűjtött anyag fajlistája és korbesorolása.

119. RAJCZY MIKLÓS /1982/: A Pisznice-barlang moha és zuzmó flórája.
- In: JUHÁSZ MÁRTON /szerk.//1982/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1982. évi tevékenységéről. Kézirat, MKBT, OKTH.
1 zuzmó és 4 mohafaj kimutatása a barlang bejárat-közeli szakaszaiból.
120. FLECK NÓRA - VID ÖDÖN /1982/: A Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulatban 1982. december 31-én nyilvántartott csoportok.
- Karszt és Barlang, 1982. II., p.127-130.
Említés.
121. ---- /1983/: Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1983. évi Munkaterve.
- Budapest, MKBT. /Bg.: p.7-8./
Említés.
122. KORDOS LÁSZLÓ /1983/: Barlangi gerinces őslénytani ásatások és gyűjtések 1981-ben.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1981. évi tevékenységéről, p.9-13.
Fajlista az 1981-ben begyűjtött anyagról.
123. JUHÁSZ MÁRTON /1983/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1981. évi tevékenységéről.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1981. évi tevékenységéről, p.160-212.
A barlangkutatói munkák részletes ismertetése, geológiai, biológiai, klimatológiai adatok, barlangtérkép.

124. '---- /1983/: Barlangi táborozás.
- Turista Magazin, 1983.márc./94.évf., 3.sz./, p.40.
Rövid barlangismertetés.
125. MÁTÉ LÁSZLÓ /1983/: Barlangkutatók közgyűlésén. 116 nap barlangokban.
- Dolgozók Lapja, 1983.márc.13. Tatabánya.
Említés + 1 fotó.
126. JUHÁSZ ÁRPÁD /1983/: Évmilliók emlékei.
- Budapest, Gondolat. /A jura kövületek hegysége: a Gerecse: p.342-347./
Rövid barlangismertetés.
127. ---- /1983/: Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportja.
- Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1984. évi Munkaterv, p.9-11.
Említés.
128. ---- /1983/: Téli tábor.
- Dolgozók Lapja, 1983.dec.29. Tatabánya.
Hiradás az 1983-84-es téli kutatótáborról.
129. KORDOS LÁSZLÓ /1983/: Barlangi gerinces őslénytani gyűjtések és ásatások 1982-ben.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1982. évi tevékenységéről, p.9-11.
A Fő-ág "denevértemetőjének" fajlistája.
130. JUHÁSZ MÁRTON /szerk.//1983/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1982. évi tevékenységéről.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1982. évi tevékenységéről, p.163-201.
A feltáró munkák részletes ismertetése, a barlang rövid bemutatása.

131. JUHÁSZ MÁRTON /1983/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1983. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
A feltáró munkák és a barlangvédelmi tevékenység rövid ismertetése.
132. KORDOS LÁSZLÓ /1984/: Magyarország barlangjai.
- Budapest, Gondolat. /Bg.: p.16, 219, 298./
Említés.
133. CSABA ATTILA /1984/: Gerecse Tájvédelmi Körzet.
- Tájak-Körök-Múzeumok Kiskönyvtára, 174.
Említés.
134. E.NAGY LAJOS /1984/: Tájvédelmi Körzeteink. Egy nap a Gerecsében.
- Dolgozók Lapja, 1984.jun.9. Tatabánya.
Említés.
135. JUHÁSZ MÁRTON /szerk.//1984/: Tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportja.
- Beszámoló a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1983. évi tevékenységéről, p.150-151.
A feltáró munkák és a barlangvédelmi tevékenység rövid ismertetése.
136. JUHÁSZ MÁRTON /1984/: A Vértés László Barlangkutató Csoport
- MKBT Műsorfüzet, 1984.jul.-aug., p.4.
Az 1984-es nyári kutatótábor programja.
137. JUHÁSZ MÁRTON /1984/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1984. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
A Vértés-ág feltárásának ismertetése.

138. ---- /1985/: Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat 1985. évi Munkaterv /Tervezet/.
- Budapest, MKBT. /Bj.: p.7, 9./
Említés.
139. KÁDÁR PÉTER /1985/: Barlangok titkainak faggatói.
- Dolgozók Lapja, 1985.márc.9. Tatabánya.
Említés.
140. VAJNA GYÖRGY /1985/: Hévízes barlangot fedeztek fel Esztergom központjában.
- Dolgozók Lapja, 1985.máj.6. Tatabánya.
Említés.
141. JUHÁSZ MÁRTON /1985/: Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt-és Barlangkutató Csoportjának 1985. évi tevékenységéről.
- Kézirat, MKBT, OKTH.
A Vértes-ágban végzett feltáró munka ismertetése.
142. JUHÁSZ MÁRTON /1986/: Jelentés a Gerecse-hegységben 1986. január 4-23. között végzett denevérszámlálásról.
- Kézirat, MKBT.
A barlangban 1986.január 11-én végzett denevérszámlálás eredményének részletes ismertetése.
143. JUHÁSZ MÁRTON /1986/: Denevérleltár a Gerecsében. Szomorú tapasztalatok.
- Dolgozók Lapja, 1986.márc.10. Tatabánya.
Az 1986. januári denevérszámlálás eredményeinek rövid összefoglalása.
144. ---- /1986/: Gerecsei "denevérleltár".
- Magyar Hírlap, 1986.márc.19.
Híradás az 1986. januári denevérszámlálásról.

3.2. Tárgymutató

Feltárás: 74, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90,
91, 92, 93, 94, 97, 104, 107, 108, 109, 110, 111,
116, 123, 130, 131, 135, 137, 141.

Barlangleírás, ismertetés: 3, 6, 22, 24, 30, 32, 33, 35, 37,
40, 42, 45, 52, 53, 61, 66, 67, 74, 77, 79, 95, 97,
104, 107, 108, 109, 110, 111, 123, 124, 126, 137.

Geológia: 3, 4, 5, 7, 8, 28, 29, 30, 31, 97, 116, 123.

Genetika, morfológia: 14, 17, 19, 35, 43.

Hidrológia: 116

Klimatológia: 34, 74, 97, 104, 116, 123, 142.

Óslénytan: 98, 118, 122, 129.

Régészet: 97, 116, 123.

Biológia: 25, 34, 36, 39, 40, 49, 54, 60, 67, 97, 113, 116,
117, 119, 123, 142, 143, 144.

Barlangtérkép: 11, 12, 19, 74, 80, 97, 104, 116, 123.

Barlangfotó: 71, 74, 97, 116, 125.

Barlangvédelem: 59, 64, 76, 97, 105, 112, 123, 131, 135.

Bibliográfia: 29, 32, 50, 58, 61, 66.

3.3. Szerzői névmutató

ÁCS TIVADAR: 28, 30.

BABOS SÁNDOR: 39.

BATHÓ NORBERT: 44.

BENEDEK ANIKÓ: 51.

BERTALAN KÁROLY: 50, 58, 59, 61, 66.

BOROS ÁDÁM: 25.

CRAMER, HELMUTH: 14, 19.

CSABA ATTILA: 133.

CSORBA CSABA: 63, 96,

DUDICH ENDRE: 16, 40, 49.

E. NAGY LAJOS: 134.

ENDRÓDI LAJOS: 63, 96.

FÉNYES ELEK: 1, 2.

FLECK NÓRA: 120.

FÖLDVÁRY MIKSA: 20.

GIMES ENDRE: 78.

GYÖRKE ZOLTÁN: 79.

HOLÉNYI LÁSZLÓ: 41, 52, 77.

HUTCHINSON, GEORGE EVELYN: 29.

JANISCH MIKLÓS: 39.

JUHÁSZ ÁRPÁD: 126.

JUHÁSZ MÁRTON: 65, 70, 74, 80, 97, 102, 104, 116, 123, 130,
131, 135, 136, 137, 141, 142, 143.

KAÁN KÁROLY: 15.

KADIC OTTOKÁR: 11, 12, 18, 23, 32, 33.

KÁDÁR PÉTER: 139.

KOLB, HEINRICH: 14.
KOMÁROMY ZSUZSA: 117.
KOPASZ MARGIT: 67.
KORDOS LÁSZLÓ: 59, 62, 68, 69, 73, 98, 118, 122, 129, 132.
KORPÁS EMIL: 17.
KRAUS SÁNDOR: 103.
KÜRTHY MIKLÓS: 63, 96.
LÁNG SÁNDOR: 35, 37, 43.
LEÉL-ÖSSY SÁNDOR: 45, 47.
LENDVAY BENDE ÁKOS: 48.
LIFFA AURÉL: 10.
MAYERFELSI MAIER ISTVÁN: 13.
MÁTÉ LÁSZLÓ: 125.
MÉSZÁROS FERENC: 54.
MOSER, J.: 7, /8/
MOTTL MÁRIA: 21.
MURAI ÉVA: 60.
NÓBER IMRE: 55, 56.
ORSZÁGH GYÖRGY: 59.
PAPP FERENC: 42.
PÁPA MIKLÓS: 38.
PÉCHY-HORVÁTH REZSŐ: 27.
PÉCZI ERNŐ: 72.
POLGÁRDY GÉZA: 24.
RADÓ DENISE: 45.
RAJCZY MIKLÓS: 119.

SASHEGYI LÁSZLÓ: 65.
SCHEIBLER: 4, /5/.
SCHÖNVISZKY LÁSZLÓ: 50, 58.
STAFF JÁNOS: 9.
SZALAY-MARZSÓ LÁSZLÓNÉ: 75.
SZENTES GYÖRGY: 46.
TIETZE, E.: 3.
TOPÁL GYÖRGY: 34, 36,
VAJNA GYÖRGY: 95, 140.
VÁRKONYI JUDIT: 113.
VENKOVITS ISTVÁN: 31.
VID ÖDÖN: 120.
VIDA ANTAL: 6.
VIGH GUSZTÁV: 53.
VIGH GYULA: 14, 22, 26.

Zárszó

A dolgozat megismeréstörténeti fejezetéből kitűnik, hogy a Pisznice-barlangról milyen gazdag ismeretanyaggal rendelkezünk. Ugyanakkor kitűnnek azok a hiányosságok is, melyek pótlása nélkül az összkép igencsak csonka marad.

Rétegtani, tektonikai felvétel, részletes morfológiai elemzés, a genetika pontosabb tisztázása, faunisztikai feldolgozás, a Vértes-ág felmérése, Mind-mind olyan feladat, mely még megoldásra vár !

Amennyiben a barlang további kutatásához az e dolgozatban található információk bármily kis segítséget is nyújtanak, s amennyiben a feltárt hiányosságok megszüntetésének igénye bárkit is további munkára serkent, úgy munkám nem volt teljesen hiábavaló.

Végezetül ezúton is megköszönöm mindazok segítségét, kik munkám elkészítését támogatták. Közülük is kiemelten KORDOS Lászlóét a MÁFI-ban végzett adatgyűjtés lehetőségének biztosításáért, az információforrások felkutatásához adott útmutatásáért és SZÉKELY Kingáét az MKBT-ben és az OKTH-ban fellelhető anyagok feltárásában való közreműködéséért, a dolgozat megírása során nyújtott számos hasznos észrevételéért és tanácsáért.

Tatabánya, 1987. január 31.

Juhász Márton